

SZŐLŐ TERMŐTERÜLETEK FELMÉRÉSE TÁVÉRZÉKELÉssel A MÁTRAALJAI BORVIDÉKEN ÉS HEVES MEGYÉBEN

dr. Martinovich László (martinovich@rsc.fomi.hu)¹ – **Várady György**¹
(Varady@rsc.fomi.hu) – **Katona József**¹ - **Wirnhardt Csaba** (Cs.Wirnhardt@rsc.fomi.hu)

¹ FÖMI, Földmérési és Távérzékelési Intézet, Budapest

Lippay János – Vas Károly Tudományos Ülésszak. 2000. november 6-7. Előadások és poszterek összefoglalói. Szent István Egyetem, Budai Campus Kiadványai. Kertészettudomány. Budapest. 2000. 546-547. p.

Magyarországon az árutermelő szőlőterület tényleges nagysága körül sok a bizonytalanság. A pontos felmérés az Európai Unióba való közeli belépésünk miatt a szakigazgatás számára nagyon fontos. A EU-ban tízévente kötelezően végrehajtandó szőlőültetvény alapfelmérés mellett a változások nyomonkövetésére a távérzékelés alkalmas és elfogadott módszer, de már a hazai szőlőregiszter 3 év alatt tervezett elkészülése előtt is egy távérzékeléses gyorsfelmérés megfelelő információkat adhat a termőterületről az esetleg szükséges telepítések eldöntéséhez.

Az Agenda 2000 értelmében a tagállamok közül kilencnek van 2010-ig új szőlő telepítési joga, a tartalék területekkel együtt összesen 68 000 ha, amit szigorúan ellenőriznek. Tehát nem mindegy, hogy Magyarország a belépés időszakáig hány hektárt tud telepíteni, mert utána szinte semmi esélyünk nem lesz komoly bővítésre. A KSH évek óta 130 000 ha körüli összes szőlőterületet ad meg. A jelenleg nyilvántartott 130 000 ha körüli szőlőterület és 99 000 ha körüli termőterület - ami szakértők szerint lehet, hogy csak 70-90 000 ha – között is nagyságrenddel nagyobb az eltérés, mint amennyit Uniós tagságunk után majd telepíthetünk. Nagyon sürgős tehát a tényleges termőterület haladéktalan felmérése és a szükséges intézkedések azonnali megtétele. Másik szempont, hogy az Európai Unió a szőlő és borágazatot a FEOGA-Garancia alapjából évi közel 1 milliárd euróval támogatja, amelyhez a termőterület igazolása is elengedhetetlen. *Ehhez nyújt segítséget a távérzékelés, amely gyors, átfogó, egyidejű és pontos adatot szolgáltat a termőterületről és annak változásairól.*

Az űrfelvételek feldolgozása alapján történő szőlő területfelmérés módszertani fejlesztését a FÖMI Távérzékelési Központjában 1997-98-ban a Móri-, Etyeki- és Szekszárdi borvidék egy-egy kijelölt területén elkezdtük, és az erről készült jelentést az FVM részére 1998. májusában átadtuk. 1999. tavaszán készült el az Egrri borvidék teljeskörű felmérése távérzékeléssel. A munka sikeres fogadtatásának köszönhetően 1999 őszén az ANP/VIII/A/6 EU harmonizációs program keretében az FVM szakembereivel egyeztetve Heves megye teljes szőlőterületét, beleértve a Mátraaljai borvidéket, határoztuk meg.

A felméréskor az 500 m²-t meghaladó (árutermő) szőlőterületeket (1997.évi CXXI. törvény) vettük figyelembe. Az eredményeket természetesen nem jogi (tulajdonos, helyrajzi szám), hanem a szakigazgatási és a hegyközségi igényeknek is megfelelő, statisztikai értelemben adtuk meg, mind térképi, mind számszerű formában. A következő kategóriákat különítettük el: hagyományos, alacsony tőkeművelésű szőlő, nagyüzemi kordon művelésű ültetvények, új telepítésű szőlő, felhagyott, nem művelt szőlők, vegyes telepítésű, házikerti jellegű szőlők.